

קונטרס

יסוד שביסוד

יגלה נוראות נפלאות מגדלת רבנו ז"ל,
ומה כל ענינו בזה העולם לתקן את כלל
נשמות ישראל, ולהביאם קרוב אל
הקדוש-ברוך-הוא.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר בֵּימֵי הַסְּפִירָה,
כְּשֶׁמְגִיעִים אֶל סְפִירַת יְסוּד שְׁבִיּוּד, אֶז
מְאִירָה עַל הָאָדָם קְדוּשָׁה גְדוֹלָה מְאֹד, וְאֶפְלוּ
מִי שֶׁנִּכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן,
אִם מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ אֶז קַבְלוֹת חֲזָקוֹת
בְּשִׁמְרַת הַבְּרִית, יִזְכֶּה אַחַת וּלְתַמִּיד לְצֵאת
מִהַרְגְלוֹ הָרַע.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתלג)

קונטרס

יסוד שביסוד

צריך שתדע, אהובי, בני! אשר ספירת "יסוד שביסוד", זו הספירה של רבנו ז"ל; רבנו ז"ל הבטיח להקדוש-ברוך-הוא, שהוא יתקן את כל הנשמות, ובשביל זה הסמ"ך-מ"ם עשה רעש קדם שיגדה נשמתו של רבנו ז"ל, ואמר (עין ספורי-מעשיות, מעשה ז', מהזבוב והעכביש): אם הנשמה הזו תרד, אין לי כבר מה לעשות בזה העולם. כי רבנו ז"ל מחזיר בנו, אשר אין שום יאוש בעולם כלל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עח); ברגע שאדם יודע שאין משג של יאוש, ואסור להתיאש בשום פנים ואפן, ומכל המצבים שבעולם יכולים לשוב בתשובה אל הקדוש-ברוך-הוא, אזי אין לסמ"ך-מ"ם שליטה על אדם זה. אימתי הטמאה מתגברת על האדם? כשהוא נופל בדעתו, ונכנס ביאוש ובדכאון, ונדמה לו: זהו זה, ממני כבר לא יהיה שום דבר, אזי הקלפות מתאחזות בו. לא-כן אם אדם יודע אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך, והוא יתברך מלא כל

הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וַיְכוּלִים תָּמִיד לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו
יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן
קיב): אִם אַתָּה מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְקַלְקֵל תֵּאֲמִין שְׂיִכּוּלִים
לְתַקֵּן; הֵינּוּ אִם יֵשׁ לְאָדָם רְגִשׁוֹת אֲשֶׁמָּה, הוּא יוֹדֵעַ
שְׁחָטָא וְעָבַר עַל רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, סִימָן שְׂיֵשׁ לוֹ עֲדִין
אַמוֹנָה, נִשְׁפָּר לוֹ הַלֵּב, הוּא יוֹדֵעַ שְׁפָגַם בְּבִרְיֹת, פָּגַם
בְּמַחְשָׁבָה, טְמֵטֵם אֶת לְבוֹ, וְכוּאֵב לוֹ מְאֹד, עַד שְׁמַרְגִישׁ
כִּי הוּא רְחוֹק מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה סִימָן שֶׁהוּא
מֵאֲמִין שְׂיִכּוּלִים לְתַקֵּן, כִּי כּוֹאֵב לוֹ עַל הַקְּלָקוּל; כִּי יֵשׁ
בְּנֵי-אָדָם שְׁכָל-כֶּף רְחוֹקִים מֵהַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, שְׂאִינֵם
יוֹדְעִים שְׂרְחוֹקִים, אֲבָל אִם אָדָם יוֹדֵעַ שֶׁהוּא רְחוֹק מִמֶּנּוּ
יִתְבַּרֵךְ, סִימָן שְׂיֵשׁ לוֹ אֲמוֹנָה, וּבְרַגַע שְׂיֵשׁ לָךְ אֲמוֹנָה,
תֵּאֲמִין שֶׁאַתָּה יָכוֹל לְתַקֵּן, כִּי אֵין מִשְׁגַּ כְּזֶה לְהִתְיַאֵשׁ,
אֲפֹלוֹ אָדָם עָבַר עַל כָּל הָעֲבֵרוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, אוֹמְרִים
חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירוּשְׁלָמִי, פָּאָה א'): אֵין לָךְ דְּבַר הָעוֹמֵד
בְּפְנֵי הַתִּשׁוּבָה; וְהִנֵּה אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק
א', סִימָן נו), שְׂיֵשׁ הַסְּתָרָה וַיֵּשׁ הַסְּתָרָה שְׁבִתוֹף הַסְּתָרָה.
הַסְּתָרָה אַחַת — אָדָם יוֹדֵעַ שְׁמִמֶּנּוּ נִסְתָּר הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְחַפֵּשׁ
וּלְבַקֵּשׁ אַחַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא יוֹדֵעַ שְׁמִסְכָּן חָטָא
וְהִתְרַחַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים
שְׁבַעֲוֹלָם לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצָּא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

יסוד שביסוד

קט

אבל יש הסתרה שבתוך הסתרה, שאדם אינו יודע שהוא רחוק מבוראו, אזי אינו יודע שצריך לחזור בתשובה, ונדמה לו שהוא הצדיק הכי גדול, אשר זו הצרה הגדולה ביותר, ועל זה נאמר (דברים לא): "וְחָרָה אִפִּי בּוֹ בַּיּוֹם הַהוּא וְעִזְבוּבֵתִים, וְהִסְתַּרְתִּי פָּנַי מֵהֶם וְגוֹ', וּמְצָאֵהוּ צָרוֹת רַבּוֹת וְרַעוֹת, וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא עַל פִּי אֵין אֱלֹהֵי בְּקִרְבִּי וּמְצָאֵנִי הָרַעוֹת הָאֵלֶּה, וְאֲנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא עַל כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה"; כֹּל הַצָּרוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם זֶה רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה, שֶׁאֵין לְאָדָם אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא, וְאֵין בְּלִעְדּוֹ נִמְצָא, כִּי אִם אָדָם הֵיךָ מִחֲדִיר בְּעֵצְמוֹ שֶׁהִכֵּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הִכֵּל, הֵיךָ צוֹחֵק מִהִכֵּל, וּמְדַבֵּק עֵצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. כְּמוֹ שֶׁאֹמֵר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִ"ע (עֵין פֶּתֶר שֵׁם טוֹב): הָאֱמוּנָה זֶה הַדְּבָקוֹת וְהַדְּבָקוֹת זֶה הָאֱמוּנָה, בְּרִגַע שֶׁאָדָם מֵאֲמִין שֶׁהִכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, הוּא דְבוּק בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲשֶׁר מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵינוֹ מִפְּחַד מְשׁוּם אָדָם. וְאֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקיטת-מוֹתֵרֵן, חֵלֶק א', סִימָן רמט), שֶׁזוֹ הֵיטָה גְבוּרָתוֹ שֶׁל שְׂמִשׁוֹן, שֶׁלֹּא פֶּחַד מְשׁוּם בְּרִיָּה, הוּא הֵיךָ כָּל-כֶּף דְבוּק בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁשׁוּם דָּבָר לֹא הֵיךָ יְכוּל לְהַפְחִידוֹ. הוּא הֵיךָ חֲזַק מְאֹד מְאֹד בְּדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְלִכֵּן הֵיךָ לוֹ לֵב אֲמִיץ וְחֲזַק. מֵה סוּד

גבורת האדם? שאינו מפחד משום דבר, ויש לו לב חזק, הוא יודע ועד אשר הקדוש-ברוך-הוא נמצא, ואין בלעדיו נמצא, ואין לו מה לפחד ולהפסיד, וזה היה גדל כחו. אומרים חכמינו הקדושים (ילקוט שמעוני שופטים, פרק יג, רמז סט) על הפסוק (שופטים יג, כה): "ותחל רוח הוי"ה לפעמו", חלטה ברפתו של יעקב אבינו, דכתיב (בראשית מט, יז): ויהי דן נחש עלי דרך, לפעמו במחנה דן, מלמד שהיתה השכינה מקשקשת לפניו כזוג; שמשון הרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, ואז שום דבר בעולם לא היה יכול לשברו, ועשה גבורות חזקות מאד. עד כדי כך שמשון הגבור בתקף גבורתו, נכנס בכל האויבים. אומר רבנו ז"ל, שפך צריך כל יהודי לקבל על עצמו לב אמיץ וחזק, ואז לא יפחד, אלא יכנס בקשרי המלחמה. אבל לזה צריך להיות נקי מתאות גאוף, מחו צריך להיות נקי לגמרי, רק לחשב מהקדוש-ברוך-הוא, אבל כשאדם, רחמנא לישזבן, מקלקל בעיניו, ומסתכל על גושים, שזה הדבר הכי מזהם, כמו שאומרים חכמינו הקדושים (סנהדרין מה): אין יצר הרע שולט אלא במה שעניו רואות; וכן אומרים (עין טור, סימן א'): העין רואה והלב חומד, וכלי המעשה גומרים; וכן אומרים (עין ירושלמי ברכות א, ה): בקש הקדוש-ברוך-הוא מאתנו את הלב והעינים, כי

יסוד שביסוד

קיא

הם תרי סרסורי עברה. אדם צריך להיות דבוק בהקדוש-ברוך-הוא בלב חזק ואיתן, ולחשב רק ממנו יתברך, ואז לא יבוא אף פעם לידי חטאים; כי ברגע שאדם מסתכל רק על רוחניות חיות אלקות, לא יבוא לידי הרהורים רעים והסתכליות מגנות, כי מסתכל רק על הבורא יתברך שמו. ואל זה זוכים להגיע, אם אדם חזק באמונה. ואיך זוכים לאמונה ברוחה ומזככת? כשאדם זוכה בכל לילה ואומר חצות, אזי הוא דבוק בהקדוש-ברוך-הוא. וכמו שכתוב (איכה ב, יט): "שפכי פנים לברך נכח פני ה'", ומובא בזהר: מתי אדם עומד נכח פני ה'? ביעת חצות. כשאדם זוכה ואומר באמצע הלילה תקון חצות, אז השכינה אצלו.

בעיר טולטשין היה יהודי, שכל הברכות שברך התקבלו, והיה דבר פלא, כי היה נראה כאדם פשוט, ועם כל זאת ברכותיו התקיימו. אזי ר' יצחק, שגור בעיר טולטשין שאל את אביו מוהרנ"ת ז"ל: "איך יכול להיות הדבר, ומה כחו של אדם זה?" ענה לו מוהרנ"ת ז"ל: "לך בדק את מעשיו", ובדק אחריו וראה את מדותיו, וכתב את זאת לאביו. ענה ואמר מוהרנ"ת ז"ל: "בשביל זה עדין לא זכה שברכותיו תתקיימה". בדק עוד וראה שלומד ומתפלל, כתב את זאת לאביו, ענה

לו מוהרנ"ת ז"ל: "גם בשביל זה לא מתקבלות ברכותיו". בְּדַק יוֹתֵר וְנוֹכַח, שֶׁבְּכָל לַיְלָה בְּאֲמֻצְעוֹ אוֹמֵר תְּקוּן חֲצוֹת בְּבִכּוּת עֲצוּמוֹת, וּבּוֹכָה עַל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה, עַל צָרוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכָתַב אֶת זֹאת לְאָבִיו. עָנָה לוֹ מוהרנ"ת ז"ל: "זֶה אֲשֶׁר עֲזַר לוֹ, כְּשִׁיְהוּדֵי אוֹמֵר בְּלַיְלָה תְּקוּן חֲצוֹת, חוּט שֶׁל חֶסֶד נִמְשָׁךְ עָלָיו". וְלִכֵּן זֶהוּ דְבַר גָּדוֹל מְאֹד לוֹמֵר בְּכָל לַיְלָה סֹדֵר תְּקוּן חֲצוֹת, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה אוֹרֵךְ פַּחַמ־שְׁעָרָה אוֹ עֶשְׂרִים דְּקוֹת בְּלִבָּד, כְּשִׁיְהוּדֵי מִתְבוֹדֵד אֲזִי לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין לְתֵאָר וּלְשַׁעַר הַשְּׁעָשׂוּעִים שְׁגוּרִם לְמַעְלָה. כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), שֶׁעָקֵר זְמַן הַהִתְבוֹדְדוֹת זֶה בְּלַיְלָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים עז, ז): "אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלַיְלָה עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי", שֶׁעָקֵר זְמַן הַהִתְבוֹדְדוֹת, לְהִתְבוֹדֵד בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְלִשְׁיחַ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִסְפֹּר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל הָעוֹבֵר עָלָיו, זֶה רַק בְּאֲמֻצְעַ הַלַּיְלָה. וְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נב): עָקֵר הַהִתְבוֹדְדוֹת זֶה לְצֵאת בְּלַיְלָה בַּשָּׂדֶה אוֹ בְּהַר, וְלְהִתְבוֹדֵד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלִצְעַק לְפָנָיו כָּל אֲשֶׁר מַעֲיֵק לוֹ, אֵיזָה רַעַשׁ זֶה עוֹשֶׂה בְּשָׁמַיִם! זֶהוּ יְהוּדֵי צְדִיק הַמִּתְבוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן כָּתוּב בַּזֹּהַר (עין ח"א פב:): מָה הִיָּתָה גְּדֻלַּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ? אֵלֹא שֶׁכָּל מַלְכֵי הָעוֹלָם הָיוּ יֹשְׁנִים עַל מִיתָתָם, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ יֵצֵא בַּחוּץ

יסוד שביסוד

קיג

בשדה וביער, והסתכל על השמים, ושר שירות לפניו
יתברך, ואמר (תהלים ח, ד): "כי אראה את שמיך מעשה
אצבעותיך, ירח וכוכבים אשר כוננת", ועל ידי זה זכה
שממנו יצא משיח צדקנו. למדים מכאן מה זה לומר
בכל לילה חצות.

ולכן עקר תקון הברית — "יסוד שביסוד" זה
לומר בלילה תקון חצות. ורבנו ז"ל אמר למהרנ"ת
ז"ל: אם יש פוסק אחד, יכולים כבר לסמוך עליו. והנה
האיש האלקי מקאמרנא זי"ע פוסק, שבין בקיץ בין
בחרף בשעה שמים-עשרה זהו עת חצות. ולכן מי
שיכול לילה לישן מקדם ולקום שש שעות אחר צאת
הכוכבים, שזהו זמן חצות של רבנו ז"ל — אין
למעלה מזה. כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן
קמט), שזמן חצות זהו שש שעות אחר צאת הכוכבים,
ואז הוא זמן של המתקת הדינים. ולכן זהו הזמן הכי
מכשר להמתיק כל הדינים, ולתקן מה שפגם ביסוד,
שזהו פגם הברית, שהמח שלו מקלקל, וכמו שכתוב
בזהר (עין תקוני זהר צט): סלוקא דיסודא עד אבא ואמא;
אם אדם פוגם בברית, "יסוד שביסוד", אזי מחו
מקלקל, ואינו זוכה להסתכל על הקדוש-ברוך-הוא,
מחו מלכלך, ומסתכל על כל אשה, וממילא מנבל פיו.

כי מה שהוא חושב — את זאת מדבר. ולכן אם רואים
אחד מנבל פיו, סימן שמח מחשבתו מלכלך ומלא
נאוף. וכן אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות נבול פה, סימן א):
מי שמדבר נבול פה, סימן שלבו חושב מחשבות און;
אדם בפיו — מגלה מיהו, וכמו שכתוב (משלי ב, ו):
"מפיו יצת ותבונה", על-ידי פיו מגלה דעתו. ולכן אם
אדם מדבר תמיד רע ונאוף, זה מה שהוא חושב. ולכן
אשרי אדם הזוכה לקיים רצון רבנו ז"ל, ולקום שש
שעות אחר צאת הכוכבים, ולומר תקון חצות, אשר אז
זוכה למה שזוכה. ואם אדם אינו מסגל לזה, יש על מי
לסמוך, ויקום בשעה שתים-עשרה, או כשהוא ער אז,
ויאמר סדר תקון חצות, אזי יתקן קלקול הברית. ולכן
אנו מוצאים אצל שמשון הגבור, שהיה דבוק בהקדוש-
ברוך-הוא, ובא לעזה, והפלישתים סגרו עליו כל
הדלתות ורצו להרגו, אבל שמשון היה חזק מאד לקום
בחצות, ומה כתוב אצלו (שופטים טז, ג): "וישכב שמשון
עד חצי הלילה, ויקם בחצי הלילה ויאחז בדלתות שער
העיר בשתי המזוזות, וישם על כתפיו, ויעלם על ראש
ההר"; שמשון הגבור — עקר גבורתו, אומר רבנו ז"ל,
שהיה לו לב אמיץ וחזק לא לפחד מאף אחד רק
מהקדוש-ברוך-הוא, והיה קם בחצות, הגויים לא ידעו
את זאת, ונעלו את כל שערי העיר, והלכו לישן,
ואמרו: בבקר נתפס אותו ונהרגנו. והנה קם בחצות,

וְרָאָה שֶׁהַשְּׁעָרִים סְגוּרִים, נִגַּשׁ עִם כְּתָפוֹ אֲלֵיהֶם, וְעָקַר
 אוֹתָם וְשָׁם עַל כְּתָפָיו, וְהִלֵּךְ עַד חֲבֵרוֹן. לְמִדֵּים מִכָּאן
 גִּדְּלַת מַעֲלַת קִימַת חֲצוֹת, שְׁמַגִּיעִים עַד הָאָבוֹת
 הַקְּדוּשִׁים. וְכָתוּב בַּזֵּהָר (ח"ג קע"ד): בְּאַתֵּר אֵית תַּמָּן
 אָבוֹת, אֵית תַּמָּן שְׁכִינְתָא; כְּשֶׁאָדָם עֹר בְּלִילָה בְּעַת
 חֲצוֹת, וּמִתְבוֹדֵד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשְּׁכִינָה עִמוֹ, וְאָז
 הָאָבוֹת הַקְּדוּשִׁים עִמוֹ.

וְלִכֵּן אָדָם הַיּוֹדֵעַ שְׁפָגַם בְּבְרִית, עָלָיו לְרֹאוֹת לְקוֹם
 בְּחֲצוֹת, אוֹ קֵדָם שֶׁהוֹלֵךְ לִישָׁן, שְׁיֵאמַר סֵדֵר תַּקּוּן חֲצוֹת,
 וְיִתְבוֹדֵד אָז לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה "יְסוּד שְׁפִיסוּד"
 — לְתַקֵּן מֵה שֶׁקִּלְקַל בְּבְרִיתוֹ, שֶׁהוֹצִיא זָרַע לְבִטְלָה,
 וְטָמֵא אֶת מַחוֹ, וְעָקַר עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ. וְהִנֵּה כְּשֶׁאָדָם
 יוֹדֵעַ שֶׁהוּא רְחוּק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה הַסְתֵּרָה
 אַחַת, אִזִּי יוֹדֵעַ שְׁיֵשׁ עָלָיו לְתַקֵּן. אֲבָל יֵשׁ הַסְתֵּרָה שֶׁל
 "וְאֲנֹכִי הִסְתַּר אֶסְתִּיר" — שֶׁהַסְתֵּרָה בְּעֲצָמָה נִסְתַּרְתָּ,
 אָדָם אֵינּוּ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא רְחוּק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן
 בְּעַת "יְסוּד שְׁפִיסוּד" צְרִיכִים לְכוּן עַל-פִּי סֵדֵר הַמְנוּחָה
 אֶת שֵׁם אֱלֹקִי"ם, וּמִשֵּׁם מ"ב תְּבַת קִדְשִׁתְךָ, 'אֱלֹהִים
 קִדְשִׁתְךָ', כִּי עַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַבְּרִית — מִמְּתִיקִים שֵׁם
 אֱלֹקִים, שֶׁהוּא מִדַּת הַדִּין, אֱלֹהִי"ם בְּגִימְטְרִיָּה הַטֵּב"ע,
 כָּל הַצָּרוֹת שֶׁל הָאָדָם הֵם כְּשֶׁחוֹשֵׁב שֶׁהַכֹּל טֹבֵעַ, מְקַרְהַ
 וּמְזַל, וְזֶה הוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרִי. וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם חֲזָק

בְּאִמוּנָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה מְמַתִּיק כָּל הַדֵּינִים,
שָׁזֶה "יסוד שביסוד".

וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמֵנוּ לְתַקֵּן מַחֲנוּ, וְלַחֲשֹׁב
רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל תַּחֲדִירוֹ בְּעֲצָמְכֶם שׁוּם מַחֲשָׁבוֹת
הֶבֶל, רַק תִּדְעוּ אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַקְּדוּשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא, תַּחֲדִירוֹ בְּתוֹכְכֶם רַק אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ,
וְאֵל תַּחֲשֹׁשׁוּ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, אִישׁ אֵינוֹ יָכוֹל
לַעֲשׂוֹת לָכֶם שׁוּם דְּבָר, כָּל הַצָּרוֹת שֶׁל הָאָדָם הֵן רַק
מִחַמַּת הַדְּמִיוֹן. אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי־מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
כה): כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, אֲזִי רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כַּח הַמְדַמָּה
מִתְגַּבֵּר עָלָיו. וְאֵנוּ רוֹאִים מְכַל הַחַיּוֹת — עַל מִי מִתְגַּבֵּר
בְּיוֹתֵר הַדְּמִיוֹן, כַּח הַמְדַמָּה? עַל הַבְּהֵמָה — זוֹ
הַבְּהֵמִיּוֹת, כִּי כָּל חַיָּה הִיא זְרִיזָה, קוֹפֶצֶת, צוֹהֶלֶת וְכוּ',
וְרַק בְּהֵמָה עוֹמֶדֶת וּמִתְבּוֹנְנֶת בְּשֵׁתֵי עֵינַיִם גְּדוֹלוֹת שְׁעוֹת
עַל גְּבֵי שְׁעוֹת, וּמְדַמֶּינֶת דְּמִיוֹנוֹת, וּבֵין כֶּף חוֹלְבִים
אוֹתָהּ. כְּמוֹ־כֵן אָדָם שֶׁחָטָא, יָכוֹל לַחֲשֹׁב וְלַחֲשֹׁב וְלַשְׁבֵּת
פְּקוּחַ עֵינַיִם גְּדוֹלוֹת, וְלַהֲסִתֵּפֵל וְלַהֲסִתֵּפֵל וְלַחֲשֹׁב
וְלַדְּמִין, וּבֵין כֶּף מְסַכֵּן חוֹלְבִים אוֹתוֹ, מוֹצִיאִים מִמֶּנּוּ
אֶת כָּל הַכֶּסֶף. זֶה כַּח הַבְּהֵמִיּוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם. וְהַעֲקָר —
אָדָם צָרִיף לְהַגִּיעַ לְכַח אֱלֹקֵי, לִהְיוֹת דְּבוּק בְּהַקְּדוּשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא, וְאֵז נִפְתָּח לוֹ הַמַּח. אָבֵל כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לוֹ
רוּחַנִיּוֹת אֱלֹקוֹת, שְׂיִרְגִישׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְזֶה צָרִיף

יסוד שביסוד

ק"ז

לטהר את עצמו, לקדש ולזכך בשר גופו, שזה מה שאומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב), שאדם צריך לזכך את גופו, שגם הגוף יגלה לו אלקות, כמו שכתוב (איוב יט, כו): "מבשרי אחזה אלקי", מבשר הגוף אזכה לראות את אמתת מציאותו ותברך.

מה זה אדם? חלק אלוך ממעל, למה נקרא אדם? לשון "אדמה לעליון", כל יהודי הוא חלק אלוך ממעל. ואומרים חכמינו הקדושים (בבא מציעא קיד:): אתם קרויים אדם, ואין אמות העולם נקראים אדם; עם ישראל הם נשמות מעולם האצילות, ולכן צריכים לכבד וליקר כל יהודי. ועלינו למסור נפשנו לאהב את כל בר ישראל, שזו ספירת "יסוד שביסוד", יסוד זה המשפיע, צנור המשפיע רק טוב, אם אדם פגם בבגרות, אומר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רמט) הוא איש רע ובליעל; הנה אדם שהיה מקבל גדול, אבל היה איש רע ובליעל, ונתן מכות לפועלים שלו, ומי שעבד אצלו ושרתו, הוא הכה בו באכזריות. פעם אחת היה אצלו פועל, וכנראה ששגה במשהו, אזי אותו מקבל התנפל עליו והכהו מכות נמרצות, וההוא ברח אל רבנו ז"ל ובכה, וספר לפניו, שאדם פלוני מכה אותו באכזריות. וקראו רבנו ז"ל תכף-ומיד, ויען שהמכה היה מקרב אל רבנו ז"ל — על-כן בא. ואמר לו רבנו ז"ל: מה יש לך ביד?

וענה: ספר קבלה. אמר רבנו ז"ל: אינני רוצה שתלמדו, קבל"ה גימטריה נאו"ף. ואחר-כך שאלו: למה כתוב (בראשית לח, ז): "ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'", למה לא כתוב: 'רשע' בעיני ה'? אלא מי שחוטא בפגם הברית, הוא איש רע ובליעל. והוא החל לבכות ובקש דרך תשובה מרבנו ז"ל.

למדים מפאן ש"יסוד שביסוד" זו מדת החסד והאהבה, לאהב ולעזר זה לזה. אם רואים אחד שהוא גנב, העושיק את הזולת, תדעו לכם שהוא נואף, איש רע ובליעל, אם אדם עושה עולות לזולתו, משהו אינו כשורה עם נשמתו, זו נשמה פגומה הזקוקה לתקון, כי לא ימלט יהודי הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, ויש לו יראת שמים, שילך ויגע בכספי הזולת, אין זאת אלא שהוא איש רע ובליעל. ואם תאמרו: הלא אדם זה הולך בזקן ארוך, לבוש ב'שמונה' בגדים כמו הפהן גדול, ואיך יכולים לומר עליו דברים פגון דא?! ואם-כן איך יכולים להכיר את האדם, לידע מיהו באמת, ומה מסתתר מאחורי הזקן והלבוש? אלא צריכים לבדק את מדות האדם, והעקר בין אדם לחברו, לראות איך מתנהג עם הבריות. ואומרים חכמינו הקדושים (ערובין סה:): בשלשה דברים אדם נפר: בכיסו, בכוסו ובכעסו. בכיסו — הבה נראה אם נוטן צדקה,

יסוד שביסוד

ק"ט

אם עוזר לזולת; יש בני-אדם קמְצָנִים, שכתוב עליהם בתקוני זהר (דף ב:): קמְצָן — נבל בממונו, איש בליעל, נבל שמו. נב"ל אותיות לב"ן הארמי, גנב, אדם שתמיד הולך לאחרים ואינו מתבייש, ואינו בוחל בשום דבר, ומבקש: הב, הב, הב לי וכו', משהו איננו כשורה אתו, כי אדם צריך שיהיה לו כבוד עצמי, ויאמר: "אינני צריך שום דבר מך, אלא אני אשפיע עליך", אדם צריך להיות משפיע ולא משפיע, וזה "יסוד שביסוד". יסוד זה ספירת המשפיע, שעל האדם להשפיע לאחרים. וזה בכיסו — יש לה כ"ס, הינו ממון, תתן משלך לאחרים, תעזר לזולת, ברגע שאתה רוצה תמיד לקבל מזולתך שקל, חמשה שקלים, עשרה שקלים, משהו איננו כשורה. ודבר זה עלינו להחדיר היטב בעצמנו, איך מכירים את האדם? בכיסו; להתבונן אם יש לו רחבות לב. חכמינו הקדושים אומרים (עין בספר נתיבות עולם ב', נתיבת אהבת ה', פרק א'): לבו בכיסו, לב האדם תלוי בכיסו; אני רוצה לראות אם אתה עוזר לזולת, אם אינך כעכבר, שאומרים עליו חכמינו הקדושים (סנהדרין כט:): עכברא דשכבא על דינרי, עכבר שוכב על הכסף; יש לה כסף — תעזר לבני-אדם, תעשה צדקה וחסד, ואל תהיה כעכבר זה. אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יג): כשאדם נותן צדקה, ממשיך על עצמו השגחה; כי למה אדם אינו נותן צדקה? מאחר שאין לו אמונה,

וחושב: "אם אתן כספי לעניים, מה אכל מחר?!"
 נמצא, שפוגם באמונה, נמצא, שאין עליו השגחה, אבל
 ברגע שאדם יודע, אשר (חגי ב, ח) "לי הכסף ולי הזהב
 נאם ה' אלקים צבאות", אזי נותן צדקה ביד רחבה
 ועוזר לשני. ולכן יכולים להפיר את האדם בפיס שלו,
 לראות איך נותן לשני וכו'. בכוסו — בעת ששוחה.
 רבנו ז"ל הקפיד מאד לא לשנות שום משקה משפר
 אף פעם, רק בקדוש ובהבדלה ובפורים, וגם אז רק יין.
 רבנו ז"ל אסר עלינו לשנות ארק, יין שרף, או משקה
 המשפר. ומובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כו):
 על-ידי שכרות שאדם משתפר, שוכח את כל המצוות;
 כי משה רבנו מלבש בכל איבר ואיבר, ומעורר את
 האדם: בא תקיים מצוות. אבל כיון שאדם שוחה, אומר
 על זה שלמה המלך (משלי לא, ה): "פן ישתה וישכח
 מחוקק", שעל-ידי השתיה והשכרות שוכח רמ"ח
 מצוות עשה של משה; ולכן נקרא משה מחוקק, שהוא
 גימטריה רמ"ח. ולכן רואים כשאדם משתפר ושוחה
 ארק וכו', או נוטל סמים, רחמנא לצלן, שזה גם-כן
 כמו משקה המשפר. זה בכוסו, סימן ששוכח את
 מצוותיו יתברך. בכעסו — כשהוא עצבני ומוציא
 כעסו על כלם, זה מראה שהוא פגום בברית, והוא איש
 רע ובליעל. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סח),
 שזו מדה מגנה מאד — הפעם והרגז, שעל-ידי-זה

אָדָם נַעֲשֶׂה עָנִי, כִּי עַל-יְדֵי כַּעַס מְרַחֵק מִמֶּנּוּ אֶת הַכֶּסֶף שְׁצָרֶיךָ לְבוֹא אֵלָיו. וְלִכֵּן יְסוּד שְׁבִיסוּדוֹת הוּא תְקוּן הַבְּרִית, שְׁזֶה "יְסוּד שְׁבִיסוּד", 'אַלְקִים קִדְשֶׁתְּךָ', 'קִדְשֶׁתְּךָ' זוֹ תְבִיחָה מִשֵּׁם מ"ב "אֲנֵא בְּכַח", 'אַלְקִים' זֶה שֵׁם שֶׁל הַמְּנוּרָה, מִזְמוֹר "לְמִנְצַח", כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְקִדְשֶׁת הַבְּרִית, אֲזִי גַם בְּאַלְקִים בְּהִטְבַּע — רוֹאֵה אֲלֵקוֹת. וְאֵל זֶה רוֹצֵה רַבְּנוּ ו"ל לְהִבְיָאֵנוּ. וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְקַבֵּל עַל עַצְמֵנוּ קִדְשָׁה וְטְהָרָה, בְּתוֹךְ אֲלֵקִים לְמִצָּא אֶת הַקִּדְשָׁה, בְּתוֹךְ הַגּוֹף לְמִצָּא אֶת רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֲלֵקוֹת, בְּתוֹךְ הַטְּבַע אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרִאוֹת לְבַטֵּל עַצְמֵנוּ לְגַמְרֵי לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לֹא לְפַחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם. הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקָּדוֹשׁ זי"ע אָמַר: סְגֵלָה לְרִשְׁעִים — לֹא לְפַחַד מֵהֶם. הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְצַלִּיחַ לְהַפְחִיד אוֹתָנוּ, וְאִיךָ? וּבְמָה גְדוֹל כַּחוֹ? 'הַפְּרֵד וּמְשַׁל', לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים וּפְלוּגִים בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. כְּתוּב בַּזֹּהַר (ח"א לה:): אִיךָ הַצְּלִיחַ הַנְּחָשׁ לְהַכְשִׁיל אֶת אָדָם וְחֲנוּהָ? עַל-יְדֵי שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם רָכַב עָלָיו. כְּשֶׁרוֹאִים רָשָׁע מְרַשָּׁע הַמְּצִיק לְאָדָם — זֶהוּ נְחָשׁ, אֲבָל הוּא לֹא יְכוּל לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר, כִּי הוּא רַק זוּחַל, אֲבָל אִם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם יוֹשֵׁב עָלָיו, אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סג): כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע, רְכִילוֹת, לִיֻּצְנוֹת, הוּא מְלַבֵּישׁ כְּנָפַיִם לְנְחָשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַנְּחָשׁ יְכוּל לְהַגִּיעַ לְכָל מְקוֹם. וּבְשִׁבִיל זֶה מְשִׁי"ח כְּמִנִּין אוֹתִיּוֹת נְחָשׁ, הוּא

יבטל את הנחש, ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד): מה הסוד של משיח? "טוב עין הוא יברך" (משלי כב, ט), מי שתקן את היסוד הוא טוב עין, הוא יתן צדקה ויעזור לבני-אדם, ואף פעם לא ישתכר ולא יהיה בכעס. ולכן 'משיח' אותיות 'ישמח', שתמיד שמח ומשמח אחרים. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג): משיח נקרא על שם ש'משיח' אלמים. משיח יכניס בעולם ענין התבודדות, לדבר תמיד עמו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו, כי מאחר שיתגלה גלוי אלקות כזה, עד ששום דבר בעולם לא יפריד ביניהם, ואז תמיד האדם יהיה שמח, ויהיה מישב בדעתו ולא יפחד משום בריה שבעולם.

ולכן, מאחר שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, עלינו לעבד על נקדת "יסוד שביסוד", שזה ענין רבנו ז"ל, שכל נקדתו קדשת הברית, שהמח יחשב רק מהקדוש-ברוך-הוא, ויהיה בטל ומבטל אל האין סוף, ועל-ידי-זה נצא מקטנות המחין. מה אנו רואים? בני-אדם מצמצמים, וחושבים שמישהו יכול לקחת מהם משהו. אשר כבר אמרו חכמינו הקדושים (יומא לח.): בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא; מה אתה מפחד שיקחו ממך משהו, אין

יְסוּד שְׁבִיִּסוּד

קכג

יכולים לקחת ממך מה ששייך לך. עקר השלמות "יסוד שביסוד" — לתקן את המח, ואי אפשר להגיע לזה רק על-ידי תקון הברית, ולתקן את הברית אי אפשר רק על-ידי קדשת וטהרת הדבור, צריכים להשמר לא לדבר לשון-הרע, רכילות וליצנות, לא לעשות מריבות בין בני-אדם, כלנו תלמידי רבנו ז"ל, ועלינו לחיות ביחד באהבה. רבי שמעון בר יוחאי אמר לתלמידיו: אֲנִי בְּחִיבוֹתָא תְּלִיא (זהר ח"ג קכח.), אֲנַחְנוּ תְּלוּיִים בְּאֵהָבָה שְׁבִינִינוּ. ואמרו על זה אנשי שלומנו: אֲנִי רְאִישֵׁי תְּבוּת: אֲנִישֵׁי נִחַל גִּוְבַע — בְּחִיבוֹתָא תְּלִיא, תְּלִמֵּי־רַבְּנֵי ז"ל צְרִיכִים לְחִיּוֹת בְּיַחַד בְּאֵהָבָה גְּדוּלָּה. הַרְבֵּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע רָאוּ אֶצְלוֹ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, שָׂאוּ אַחֵיו הַרְבֵּי רַבִּי זוֹשָׁא זי"ע: אָחִי הַקְּדוֹשׁ, כִּיצַד זְכִיתֶם שְׂרוּאִים אֶצְלָכֶם נְסִים וּנְפִלְאוֹת? וְעָנָה וְאָמַר: הַחֲדַרְתִּי בְּתִלְמֵי־כָּל-כֶּף הַרְבֵּה אֵהָבָה, שְׁבִזְכוֹת הָאֵהָבָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה נְסִים וּנְפִלְאוֹת. וְלִכֵּן עָלִינוּ לְהִתְאַחַד יַחַד אֲנִישֵׁי רַבְּנֵי ז"ל, וְזֶה "יְסוּד שְׁבִיִּסוּד", זֶה מְרָאָה שְׂזַכִּינוּ לְתִקּוּן הַבְּרִית, אִם אָדָם עוֹזֵר לְזוּלָּתוֹ, סִימָן שְׂזַכֵּךְ אֶת מַחוּ וְדַעְתּוֹ, וְטָהַר אֶת שְׁבַעַת הַנְּרוֹת שְׁלוֹ, שֶׁהֵם: הָעֵינַיִם, הָאָזְנַיִם, הַחֻטָּם, הַפֶּה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"א). עַל-כֵּן בָּאוּ נַעֲזֹר אַחַד לְשָׁנִי, בָּאוּ נִמְסַר נַפְשָׁנוּ לְגִלּוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנֵי ז"ל בְּעוֹלָם, שְׁכָל אַחַד מֵאֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא

מן הכלל יצא פעם בשבוע להפצה, ואשרי מי שיוצא בכל יום ויום, ואם אינו יכול על-כל-פנים פעם בשבוע יצא להפיץ את אור רבנו ז"ל, לקרב אפלו יהודי אחד להקדוש-ברוך-הוא, אין למעלה מזה. ולכן אשרי האדם שאינו מטעה את עצמו, ועוזר לזולת, אשר זה סוד הגאולה, שיהודי עוזר ליהודי שני, אבל אם אדם הוא איש רע ובליעל, רק מציק לאחרים, גונב כסף מהם וכו', תדעו לכם שזו נשמה פגומה, ומסכן אדם זה, הוא נמצא במדור הקלפות. ולכן אנו מחייבים לשבר את המדות הרעות שלנו, ולהגיע למדות טובות, ולא בחנם שרבנו ז"ל רצה מאד שכל אחד מאנשי שלומנו ילמד בכל יום "ספר-המדות", ואמר שהספר הזה עשה אותו לאיש כשר, ומסר נפשו, חלבו ודמו בשביל הקדוש-ברוך-הוא, וזכה לשבר את כל המדות רעות, ולבוא אל כל המדות טובות. ולכן כל אחד מאנשי שלומנו מחייב ללמד בכל יום "ספר-המדות", כי המדות הן עקר האדם. ואומרים חכמינו הקדושים (מגלה יב:): במדה שאדם מודד — בה מודדים לו; מי שרוצה להקרא על שם רבנו ז"ל: 'ברסלבר חסיד', ההכרח לו ללמד כל-כף הרבה "לקוטי-מוהר"ן", עד שיהיה שגור על פיו. רבנו ז"ל רצה שגידע את ספרו בעל-פה, רבנו ז"ל נמצא בתוך הספר שלו, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), אשר פניו,

שָׁכְלוּ וְנִשְׁמְתוּ, נִמְצְאִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר שְׁלוֹ. אִם רוֹצִים לְהַכִּיר אֶת רַבְּנוּ ז"ל, צְרִיכִים לְלַמַּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְהַבְּטִיחַ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁמִי שֶׁיִּלְמַד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", יִזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּעַל תְּשׁוּבָה וּבְעַל מַח וְהַשְׁגָּה (עֵינֵי חַיֵּי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁמוֹ). וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (ש"ס, סִימָן שֵׁמוֹ), שֶׁהַסֵּפֶר שְׁלוֹ זֶה אֶתְחַלְתָּא דְגַאֲלָה. וְלִכְּן כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מְחַיֵּב לְלַמַּד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", עַד שֶׁיִּהְיֶה שְׁגוּר עַל פִּיּוֹ בְּעַל-פֶּה, וְכָל זְמַן שְׁאַיְנוּ שְׁגוּר עַל פִּיּוֹ, הוּא רְחוּק מֵרַבְּנוּ ז"ל. וְאוֹמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), שֶׁהַ"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת" שֶׁל הַצְּדִיק הָאֵמֶת, זֶה בָּא מִתְקוּנֵי עֲתִיק, וְלִכְּן צְרִיכִים לְלַמַּד בְּכָל יוֹם "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", שְׁמַעוֹרְרִים מֵהַשְׁנָה הָעֲמֻקָּה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל מְגַלֶּה לָנוּ בְּפִרוּשׁ, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁיִּשְׁנִים אֶת יְמֵיהֶם, אֶף-עַל-פִּי שְׁמִסְתּוֹבְכִים, אֲבָל הַמַּח יִשֵּׁן. וְלִכְּן אֲשֶׁרֵי הַלּוֹמֵד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סְפֵר-הַמַּדּוֹת", "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", וּבְזֶה מִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁזֶה "יְסוּד שְׁבִיּוּד", הַסְפִּירָה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. עֲלִינוּ לַעֲזֹר זֶה לְזֶה, לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִתְאַחַד יַחַד, וּבְפֶרֶט אֲשֶׁר סְפִירַת "יְסוּד שְׁבִיּוּד" הִיא שְׁבוּעַ קָדָם חַג הַשְּׁבוּעוֹת, שְׁאַנְחָנוּ מְכִינִים עֲצָמְנוּ לְקַבֵּל הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר בְּעוֹד שְׁבוּעַ אֲנַחְנוּ כְּבָר עָרִים כָּל הַלַּיְלָה, וּמְחַפִּים וּמְצַפִּים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה. וְלִכְּן סְפִירַת "יְסוּד שְׁבִיּוּד", זֶה שְׁבוּעַ לְפָנֵי קַבֵּל הַתּוֹרָה, וְצְרִיכִים

להתאחד יחד. ואומרים חכמינו הקדושים (עין רש"י שמות יט, ב): כל הנסיעות שנסעו עם ישראל במדבר, היו מלאי מחלקת, כיון שבאו להר סיני, עשו שלום, כאיש אחד בלב אחד, וכך קבלו את התורה, כי אי אפשר לקבל את התורה רק באהבה ובאחדות.

ולכן באו נתאחד יחד, באו נעזר זה לזה, באו נעקר את הקוצים השוטים מן הפרם שלנו, את כל התולעים נסלק, הקבה נעזר זה לזה, הקבה נקבל את התורה, הקבה נקבל על עצמנו מהיום והלאה לסיים בכל שבוע פרשת השבוע: שנים מקרא ואחד תרגום ופרוש רש"י ז"ל, ויכולים להתחיל כבר מתחלת השבוע, כמובא בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן רפה, סעיף ג'): מיום ראשון ואילף נקרא עם הצבור, וזהו תקון הברית, אומר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קפה); וכן ללמד הרבה משניות, כי משנ"ה אותיות נשמ"ה, ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן יט): אפלו אותן האנשים שנפלו בשאול תחתית ומתחתיו, אם יקבלו על עצמם ללמד בכל יום כף וכף, כח התורה תוציאם מן השאול תחתית. ומקבל בין אנשי שלומנו, שפך וכך זה ח"י פרקים משניות, ויכולים לחלקם: ששה פרקים קדם הצהררים, ששה פרקים אחר הצהררים, וששה בלילה. ורבנו ז"ל נתן תקון למוהרנ"ת ז"ל ולעוד כמה אנשים, שיאמרו בכל

יום ח"י פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי ו"ל (שיחות-הַר"ן, סימן קפה), כִּי לְמוֹד מְשָׁנִיּוֹת מוֹצִיא אֶת הָאָדָם מֵהַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו, שְׁנָה (תְּהִלִּים ל): "הָעֲלִיתָ מִן שְׂאוֹל נִפְשֵׁי", רָאשֵׁי תְבוֹת: מְשָׁנָה, עַל-יְדֵי מְשָׁנָה מוֹצִיאִים אֶת הַנֶּפֶשׁ שְׁלוֹ מִן הַשְּׂאוֹל. וּמוֹבָא בְּמִדְרַשׁ תַּלְפִּיּוֹת, שְׂאֵשׁר בֶּן יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פֶּתַח שֶׁל גִּיהֵנוֹם, וְכָל מִי שֶׁלָּמַד מְשָׁנִיּוֹת לֹא נוֹתֵן לוֹ לְהִכָּנֵס בְּגֵיהֵנוֹם. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ז', סִימָן ג'): אֵין הַגְּלִיּוֹת מִתְּכַנְסוֹת אֶלָּא בְּזָכוֹת לְמוֹד מְשָׁנִיּוֹת; וְכֵן הוּא בְּעֵנִין לְמוֹד גְּמָרָא; כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְלַמֵּד תַּלְמוּד, שֶׁהוּא גְּמָרָא, בְּבָלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֵפְתָא, עַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹרֵף אֶת הַקְּלָפָה שֶׁנִּקְרָאת לִילִי"ת, שֶׁמַּחֲטָאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית. וְלָכֵן תַּלְמוּד עוֹלָה כְּמִסְפֵּר לִילִי"ת, הַקְּלָפָה הַמַּחֲטָאֵת אֶת הָאָדָם, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ריד); וְכֵן גְּמָרָא רָאשֵׁי תְבוֹת: גִּבְרִיאֵל, מִיכָאֵל, ר'פָּאֵל, א'וֹרִיאֵל; זֶה כְּנֶגֶד הָאֲרֻבָּעָה מְלֶאכִים הַשּׁוֹמְרִים אֶת הָאָדָם, שְׁנָה קָשׁוּר הַמְּרַכְבֶּה קֹדֶם הַשְּׁנָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ד'), וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁלָּמַד הַרְבֵּה גְּמָרָא, נִצּוֹל מֵהַקְּלָפָה הַמַּחֲטָאֵת אֶת הָאָדָם. וְלָכֵן "יסוד שביסוד" לְעַקֵּר מֵעֲצָמוֹ אֶת הַקְּלָפָה הַמַּחֲטָאֵת בְּפָגַם הַבְּרִית.

אל תהיו בטלנים! ראו מה לפניכם, יבוא היום שתצאו מזה העולם, ואיש לא ירחם עליכם, ומי ילוה אתכם? החמש שלמדתם כל שבוע, המשניות שזכיתם לסיים ששה סדרי משנה פעם אחר פעם, זה ילוה אתכם, כל מסכתא ומסכתא שזכיתם לסיים וחדושתם עליה, זה אשר ישמר אתכם, מוהרנ"ת אמר לאחד מאנשי שלומנו: אם תחזר הרבה "לקויטי-מוהר"ן", התולעים בקבר לא יתקרבו אליך. ולכן אל תהיו בטלנים! רבנו ז"ל מאד הקפיד על למוד הלכה. ואמר (שיחות-הר"ן, סימן כט), שכל יהודי מחיב ללמד בכל יום הלכה; ולכן אל תהיו בטלנים, תלמדו בכל יום הלכה, ועל-ידי-זה תתקנו מה שפגמתם ביסוד. ותקבלו על עצמכם עכשו "יסוד שביסוד", ובפרטיות בשעה שמגיע שבוע לפני קבלת התורה אהבה ואחדות, לעזר זה לזה, וללמד תורה, זה מה שישאר מכם. יבוא היום שאיש לא ירחם עליכם, תשארו לבד בקבר, וזה מפחיד לדבר מזה, אבל מי שדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, אינו מפחד מיום המיתה. רבנו ז"ל אמר (עין שיחות-הר"ן, סימן קצ, ועין חיי-מוהר"ן, סימן קי), כשהיה צעיר פחד כל-כף מהמות, וחיבב: אוי, מה יהיה כשאמות; אמר רבנו ז"ל: בקשתי הרבה מהקדוש-ברוך-הוא שאני רוצה למסר נפשי על קדוש ה'. וציר בדעתו בכל יום, איך תהיה הלוייה שלו וכו', אם אדם זוכה ומדבק עצמו

יסוד שביסוד

קכט

להקדוש-ברוך-הוא, אינו מפחד משום דבר, פמוכא
בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כא): עכשו הגוף פה,
ואחר-כך בקבר, אבל הנשמה תהיה דבוקה באין סוף
ברוך הוא. ולכן הצדיקים אפלו בחיים חיותם דבוקים
באין סוף, אבל הגוף מכסה אותם, ולכן בני-אדם
מזלזלים בהם, כי אינם יודעים שהם דבוקים בהקדוש-
ברוך-הוא. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן
יד): כפי הכבוד שנותנים ליראי ה', סימן שיש לו יראת
שמים, ואם מזלזל ביראי ה', סימן שאין לו יראת
שמים; ולכן צריכים לבקש הרבה אותו יתברך, שלא
נזלזל בצדיקים אמתיים; הצדיק מחתן אותנו, נותן לנו
שפע גשמי ורוחני, ומה אנו משלמים בחזרה? צער
ויסורים, עד שיש אנשים פגומים ונואפים ככלבים,
אשר אינם מתבישים לדבר על הצדיק, וכל הלכלוך
שיש בהם, מלבישים על הצדיק. ולכן צריכים הרבה
לבקשו יתברך, שתהיה לנו אמונת חכמים. ועלינו רק
להיות דבוקים בהקדוש-ברוך-הוא, רק לרקד ולשמח
בו יתברך, כי "עז וחדוה במקומו" (דברי-הימים-א' טז, כז);
ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסט): מי
שהוא בשמחה, הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שומר אותו
שלא יכשל בפגם הברית, כי עקר התקון לפגם הברית
רק שמחה. וכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן
י'): למה בני-אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא? כי אין

לָהֶם יָשׁוּב הַדַּעַת, וְלָמָּה אֵין לָהֶם יָשׁוּב הַדַּעַת? כִּי אֵינָם
 בְּשִׁמְחָה, אָבֵל אִם אָדָם בְּשִׁמְחָה, יָכוֹל לְהוֹלִיךְ אֶת
 מַחְשַׁבְתּוֹ כְּרָצוֹנוֹ. וְלָכֵן מַחְשַׁב"ה אוֹתִיּוֹת בְּשִׁמְחָה" (תקוני זהר סז),
 וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (ספורי-מעשיות, מעשה יג מיום ו'),
 שֶׁהַמֶּלֶךְ הָאֲכֹזֵר יָרָה עֲשָׂרָה חֲצִים בַּבַּת מֶלֶךְ, שֶׁהִיא
 הַנְּשֻׁמָּה, וְכָל חֵץ הָיָה מְשׁוּחַ בַּעֲשָׂרָה מֵיְנֵי סָמִים, וּבְכָל
 סָם הָיָה בּוֹ עֲשָׂרָה מֵיְנֵי אָרֶס, עַד שֶׁהַבַּת מֶלֶךְ נִפְלָה
 חֲלָשׁוֹת, וְהַצְדִּיק הוּא מְרַפָּא אוֹתָהּ עַל-יְדֵי עֲשָׂרָה
 מְזֻמְרֵי תְהֵלִים, שֶׁהֵם עֲשָׂרָה מֵיְנֵי נְגִינָה. וְלָכֵן הַבְּטִיחַ
 רַבְּנּוּ ז"ל, שְׁמִי שְׁיָבוֹא אֶל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וַיִּתֵּן פְּרוּטָה
 לְצַדִּיקָה, וַיֹּאמֶר שֵׁם הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְהֵלִים הַנִּקְרָאִים
 'תְּקוֹן הַכְּלָלִי', אֲזִי אֶפְלוּ אִם עֲצָמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאִיו
 וּפְשָׁעָיו, יוֹצִיאוּ מֵהַשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתָיו. וְלָכֵן
 אֲשַׁרְיֵנוּ מַה טוֹב חֲלָקְנוּ וּמַה נָּעִים גּוֹרְלֵנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהִיּוֹת
 אֶצֶל רַבְּנּוּ ז"ל בְּעִיר אוּמָן, וְלוֹמַר שֵׁם הָעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי
 תְהֵלִים הַנִּקְרָאִים "תְּקוֹן הַכְּלָלִי", שְׁנֵה הַתְּקוֹן "יסוד
 שְׁבִיסוּד", וּמִי שְׁעֵדִין לֹא זָכָה לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבְּנּוּ ז"ל,
 מִכְּרַח לְנִסְעַ עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיָּו. תְּתַאֲרוּ
 לְעֲצָמְכֶם שֶׁהָיָה צְדִיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא, שֶׁהַבְּטִיחַ עַל-יְדֵי
 שְׁנֵי עֲדִים כְּשֵׁרִים, שְׁמִי שְׁיָבוֹא לְצִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וַיֹּאמֶר
 עֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְהֵלִים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוֹן הַכְּלָלִי', וַיִּתֵּן
 פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, אֶפְלוּ אִם עֲצָמוּ פְשָׁעָיו, יַעֲשֶׂה לוֹ תְּקוֹן
 נְצָחִי; אִם אָדָם מֵת, וְנִשְׁמָתוֹ מְשׁוֹטְטָת בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ,

יסוד שביסוד

קלא

אינו יכול להכניס לעולם העליון, אבל אם היה בציון רבנו ז"ל, יש לו תקון, והולך על מקומו בשלום, ובא אל תקונו הנצחי. ולכן עלינו לשמח מאד שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, וכדי שנזכה להיות קרובים על שם רבנו ז"ל, הבה נקבל על עצמנו לעזור זה לזה, כי רבנו ז"ל רצה מאד מאד שנחזיק עצמנו ביחד. רבנו ז"ל לפני שנסע מעיר ברסלב לעיר אומן להסתלק, עמד אצל המזוזה ואמר: אם תחזיקו עצמכם ביחד, עוד תוכלו להמשיך אותי אליכם; ולכן אשרי האדם שמצית את רבנו ז"ל, ורואה שמצדו לא תהיה מחלקת, "אני לא רוצה לחלק על אף אחד, אינני רוצה להתערב במחלקת עם אף אחד". ועל קטב זה בנינו "היכל-הקדש", אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נט), שהצדיק בונה "היכל-הקדש", אבל צריכים רחמים רבים להשאר בתוך ההיכל, כי הקלפות והמשחיתים הוחקים את האדם שיצא מההיכל, וכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עא), "אשר כח לעמד בהם בהיכל המלך" (דניאל א, ד), הינו שצריכים כחות עצומים להשאר ב"היכל-הקדש", ואז לרב טוב הגנוז יזכה. כי זה לא כל-כך קל להשאר ב"היכל-הקדש" של רבנו ז"ל, כי האדם על-ידי עוונותיו, בורא קלפות ומשחיתים, והם אשר מסבבים אותו, עד שמגרשים אותו החוצה, ואז מתחיל עוד לפער פיו הטמא על

הצדיק האמת, שעשה לו כל-כף הרבה טובות, ומסר נפשו בעבורו, ואז מתחילים לראות את גריעות מעשי האדם, אוי לאותה בוששה, אוי לאותה חרפה, מי שפוער פיו הטמא לדבר כל דבר אסור על הצדיק שעשה בעבורו כל-כף הרבה, וזה מראה את תכונת הנפש הרעה שלו, ואשר עדין לא יצא מחל אל הקדש אפלו כחוט השערה, ואשרי מי שזוכה להשאר עד הסוף ב"היכל-הקדש", ומכיר טובה על כל מה שעשו בעבורו, ועל-ידי-זה יתברך באלף ברכות ממעון הברכות.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!